

Стотици шумски пожари од почетокот на годинава, и тоа во невообичаен зимски период со ниски температури, пожари во училишни згради и стари и дотраени куќи, за кои најчесто постојат оправдани сомневања дека се подметнати и намерно предизвикани, сè повеќе стануваат вообичаено секојдневие на македонското живеење.

Дали сме доволно организирани како држава во заштитата на националните богатства, како што се шумите, дали ги применуваме правилата за одржлив развој на шумскиот фонд со контролирано сечење на дрвјата?

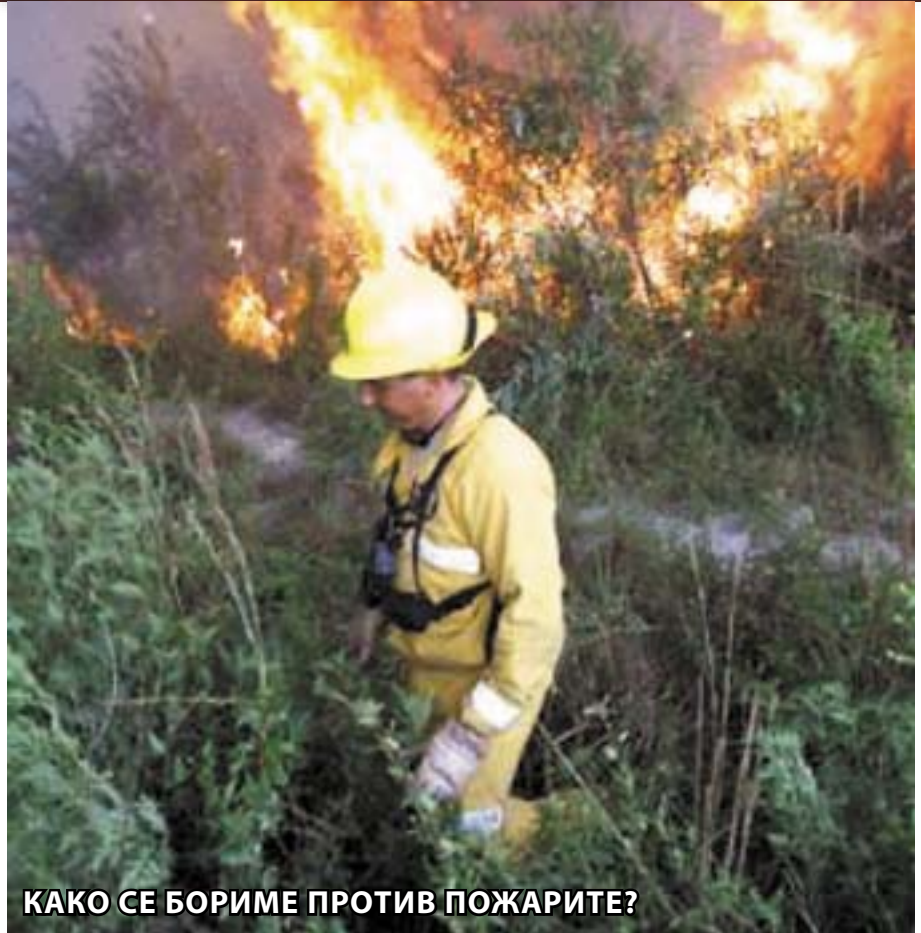
Може ли македонската држава да направи нешто за запирање на опасните тенденции за уништување на непроценливото богатство во време кога екологијата е издигната како голем приоритет на секоја држава?

Пишува: Драги ИВАНОВСКИ

Во време кога актуелната Влада бележи особено позитивни резултати во акциите за откривање и за попречување на организираниот криминал, митото и корупцијата, во државата подолго време се регистрира една, исто така, опасна појава на намерно подметнување на пожари, со што се нанесуваат огромни штети.

Стотици шумски пожари беа регистрирани од почетокот на годинава досега и тоа во време кога поради зимскиот период нема високи температури,

КАКО СЕ БОРИМЕ ПРОТИВ ПОЖАРИТЕ?

КОЈ ЈА ПАЛИ М

пожари на ситни посеви и високи стебла за кои постојат оправдани сомневања дека се подметнати од овчари, собирачи на шумски плодови, дрвокрадци и други лица. Горат училишта и стари куќи со дотраени електрични инсталации, со стари и немоќни луѓе кои забораваат отворен оган, греалки и сл., во кои загинаа и неколку лица, со оглед на тоа што никој не е надлежен за контрола на застарената електрична инсталација!

На почетокот од годинава, шумските пожари беа зачестена појава во битолските шуми, особено на падините на планината Баба, која е прогласена како национален парк, а деновите такви извештаи доаѓаат и од други градови од земјава, при што се вели дека планината Осогово веќе била целосно соголена! Последниве години, со намерно предизвикување пожари или неконтролирано сечење дрва за огрев, оваа планина станала срамен споменик на нашата негрижа и недомаќинско однесување кон богатата природа! Сторителите, главно, останувале неказнети, а тамошната полиција не ги третирала со соодветно внимание!

Познавачите на состојбите велат дека во планините околу градот Битола каде се регистрирани повеќе такви појави, се работело за намерно подмет-

нати пожари од страна на овчари, кои на таков начин ги прошируваат своите пасишта, дека собирачите на печурки на опожарените површини подоцна можеле да соберат поголеми количества печурки наменети за своја исхрана или за продажба во откупните станици, додека најмасовни биле појавите на намерно палење на шумите, со цел подоцна изгорените дрва да се сечат од страна на дрвокрадците, кои потоа ги препродаваат како огрев по македонските градови, со оглед на зголемувањето на цените и неисплатливото користење на електричната енергија за греење на домовите. Се чини дека за овие "ситни прекршоци" од кои настануваат големи штети по националното богатство кое го сочинуваат шумите (за чие обновување се потребни повеќегодишни напори), а делумно и заради сè поголемото осиромашување на населението, официјалните органи не преземаат соодветни мерки за построго и поефикасно санкционирање на сторителите на овие кривични дела.

Тоа се случува во време кога во глобални рамки се води голема акција за заштита на постојните шуми, кои инаку претставуваат природен филтер на сè позагадената животна средина од јагленород диоксид, кој го испуштаат индус-

Л ГИ ПУСТОШИ И МАКЕДОНСКИТЕ ШУМИ

тријата и возилата и со кој е создадена озонската дупка во повисоките слоеви на атмосферата или таканаречениот "ефект на стаклена градина", кој веќе ги дава резултатите со покачување на дневните температури за неколку степени и го зголемува степенот на опасното зрачење со УВ зраци, кои доаѓаат од Вселената. Всушност, токму зимата од која излеговме беше директен доказ за таквата опасност, која може да предизвика разорни процеси врз природната средина и промена на климатските услови.

ПОТРЕБНИ ПООСТРИ МЕРКИ КОН ИЗВРШИТЕЛИТЕ

Во нашите медиуми, во кои секојдневно се емитуваат информации за шумски пожари со големи размери, многу ретко ќе се најде вест за изрекување на построга казна кон откриените сторители на овие дела. Дали тоа е резултат на сè уште присутното сфаќање дека шумите не се сметаат како сопственост на сите нас, туку како ничија сопственост или "самопослуга" на дрвокрадците и другите подметнувачи на пожари кои на таков начин нелегално заработуваат големи средства, а го уни-

носно не се третираат со потребната сериозност. Во оваа смисла, треба да се размисли и за сè поголемо вклучување на органите на локалната самоуправа во сузбивањето на оваа опасна појава со подобро организирање и опремување на противпожарните единици со средства кои ќе значат поефикасно гаснење на овие шумски, но и другите пожари во населените места. Треба да се постави и прашањето за едукација на населението и евентуално воведување на обврската за задолжително учествување на граѓаните во гаснењето на масовните пожари, што досега им беше оставено само на припадниците на противпожарните единици и на шумската полиција, кои не можат ништо да направат во услови на беснеење на масовни пожари од поголеми размери при постоење на силен ветер или во недостাপни терени, на кои им преостанува да почекаат паѓање дожд за да се запре стихијата. Во областа на основното и на средното образование треба да ѝ се посвети сè поголемо влијание на оваа работа, во смисла на укажување на потребата за садење нови шуми, но и на нивната заштита со што ќе се придонесува за поквалитетен живот на идните генерации.

Интересна е појавата на неколку пожари во кои настрадаа неколку училиштни згради, како што беше и последниот

низирана појава? Дали на таков начин се девалвираат мерките на актуелната власт или се трошат буџетски средства кои не биле планирани?

ЗОШТО НЕ СЕ КОРИСТАТ АВИОНИ ЗА ГАСНЕЊЕ НА ПОЖАРИТЕ?

Во подобро организираните земји, па и во соседството, во гаснењето на шумските пожари во летниот период кои настануваат поради високите температури со самозапалување, со ненамерно фрлање догорчиња и испушоци, па и оние кои можеби се намерно подметнати, претставуваат дело на саботажа, што не треба да се исклучи во време на сè побројни терористички акции, за ефикасно гаснење на пожарите се користат специјални авиони, кои брзо се полнат од постојните водени површини, најчесто езера и акумулации, кои би биле мошне ефикасни за нашата држава, која може да биде покриена со користење на неколку такви авиони кои би биле стационирани на спортските аеродроми во Скопје, Битола, Прилеп, Штип и во Куманово.

Од друга страна, пак, треба да се размисли за повторно заживување на поранешната акција за користење на спортските авиони на Воздухопловната федерација на Македонија за изведување на секојдневни извидувачки летови по однапред зацртани маршрути, кои инаку претставуваат дел од вообичаената обука на млади пилоти. Треба да се каже дека цената на еден час летање на спортски авиони изнесува само 100 евра, што не може да се спореди со бенефитот, кој се добива со навремено детектирање на настанатиот шумски пожар на некоја планина и недостапен терен, кој може брзо да се спречи уште во првиот период на неговото настанување. Од сè тоа би имале корист и македонските аероклубови, кои се оставени на милост и немилост за самофинансирање иако можат да претставуваат значајни центри за зголемување на техничката култура и спортот на младите.

И на крај, уште еднаш да се прашаеме колку е богата Македонија за да може да си дозволи неказнето уништување на националното богатство, кое го сочинуваат прекрасните шуми и планини, кои ни се оставени во наследство? Ја сакаме ли нашата држава и нејзините природни убавини подарени од Бога? Ќе ги преземеме ли потребните мерки за запирање на оваа раширена појава на намерно палење на македонските шуми, училишни згради и други објекти или ќе се задоволиме само со нивна статистичка обработка, која од друга страна покажува флагрантен недомаќински однос кон националното богатство и човековата околина воопшто.

МАКЕДОНИЈА?

штуваат националното богатство е прашање и за социолозите. Во сè тоа криминалците го користат и моментот на постоење на сè уште недоволно организирана, слабо платена и опремена шумска полиција, која ќе може на лице место да изрекува високи казни, а не само да ги запленува товарите со дрво, додека пријавите до полицијата и до судските органи редовно застаруваат, од-

во училиштето "Јан Амос Коменски" во Скопје за кој постојат оправдани сомневања дека бил подметнат. Веднаш следуваше посета на училиштето од страна на премиерот Никола Груевски и новоделување средства за изградба на нова зграда, но засега не постојат никакви информации од преземената истрага, која треба да покаже дали можеби се работи за смислена и однапред орга-

НАМЕРНО СЕ ПАЛАТ И УЧИЛИШТА